

Akt nr:

P-E1a-0045

AU\$P-E1a-0045

Kontraktet.

Sedan Kongl. Majt. den 8. Juli 1892. i och för
 resolution af Säkerheten mellan Spånga gård och Vår-
sikes bro för torrläggning och odling af sankt mark,
tillhörande hemmanen Tullstorp, Sine Stom,
Sine Skockaregård, Sine Långgård, Hångstorp,
Kringelång, Mængsholm och Vångård i Sine so-
cken, Juntorp i Hol socken, Odgårdet i Jult-
stad socken samt hemmanet Vårvik och byarne
Hokung och Hjultorp i Sköfde socken, allt i Kul-
lings Herad af Elfsborgs län, enligt en af Kungl.
bruksingenjören H. Stimmertz upprättad, af Kongl.
Majt. fastställd plan med därtill hörande be-
stämda förordlag, i näder beviljat ett länunderstöd af
Trettioåtta tusen tvåhundra (33,200) kronor, att ut-
gå af 1892. års odlingsfond och tyftas å de tider,
 som Kongl. Vär- och Vattenbyggnadsstyrelsen eger
 att bestämma; så, och i enlighet med Riksdagens
 för dylikt statsbidrag åtnjutande gifva, af Kongl.
 Majt. gillade föreskrifter, hafva undertecknade
 enligt bilagda protokoll af den 21. Nov. 1889. § 24,
 af intressenterna valda till Direction, i och för
 detta företag med Kongl. Vär- och Vattenbyggnads-
 styrelsen, af Kongl. Majt. och Kronans vägnar, af-
 slutat följande kontrakt, hvarigenom de å veder-
 börande intressenters i arbetsföretaget vägnar,
 åtaga och förbinda oss:

§ 1.

Att arbetet, hvarmed vi äro skyldiga att under-
 kasta oss alla de villkor och kontroller, som af Kongl.
 Majt. påföras lämpliga och nödiga, skall utföras så-

[Signature]

lunda, att vattenafledningen och afvikningen för
odlingsarbetet skola vara påbörjade före 1896. års
utgång och fullbordade senast den 1. September 1896.
samt odlingen vara utförd jämval inom den 1. Sep-
tember 1896, att i naggrann öfverensstämmelse med
den fastställda arbetsplanen, utan att ansöka på
ytterligare bidrag af allmänna medel må vidare
kunna vårdas; skola de vi genom kontant tillförsatt,
materialier, arbete eller annat bidrag bestrida hvad
till hela odlingsföretagets fullbordande kan erfordras
utöfver det länade länbidraget, samt de utförda ar-
betena, så länge någon del af länets återstår ogulden,
sedvanligt underhålla.

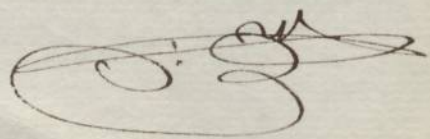
§. 2.

Att i händelse af öfverensstämmelse, utan dertill erhållen ve-
derbörlig tillåtelse, skett från den fastställda arbetsplanen
eller arbetet, utan att anstund med detsamma utför-
ande blifvit af Kongl. Majt. medgifvet, vilse inom den
för beständ tid fullbordat,

eller om, innan vattenaflednings-, afviknings- och od-
lingsarbetet blifvit fullbordadt, öfverkast och godkänt,
Kongl. Vagn- och Vattenbyggnadsstyrelsen skulle finna
den, således, som blifvit för kontraktets fullgörande
stald, icke vidare vara nöjaktig, eller om, innan länst
blifvit genom laga kraft egande beslut fördelat på de
hemman, hvilka för återbetalningen skola ansvara,
Kongl. Statskontoret skulle finna den således, som blif-
vit för länst stald, icke vidare vara nöjaktig, och ny
således, som af vederbörande myndighet godkänt,
icke varder inom beständ tid afslutad

eller om den bestända annuiteten icke varder i be-
hörig tid utlagd,

det ankommer på Kongl. Majt. att låta installera all

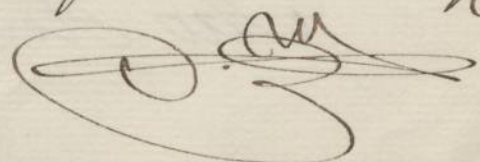
vidare utbetalning af statsbidraget samt åtföras
hvad deraf uppkommit, att på en gång eller efter hand
till Kongl. Statskontoret inbetalas inom den tid, som
af Kongl. Majt. bestämmes; och skola vi å salunda
lyftas och återbetala medel jämval utlagga fem
procent årlig ränta från lyftningsdagen till dess åter-
betalning sker.

§. 3.

Att för den tjänsteman, som af Kongl. Vagn- och
Vattenbyggnadsstyrelsen eller Kongl. Rantörskontoret,
den förordnad att å arbetet verkställa besigtning,
upprisa den för detsamma gillade planen med dertill-
hörande plan- och profilritningar jämte de nöd-
skaper, hvilka blifvit förda öfver företaget, samt det
eller de kontrakt om arbetets öfvertagande på en-
tefremad till vissa delar eller i dess helhet, som möj-
ligen afslutats, samt att till Kongl. Vagn- och Vatten-
byggnadsstyrelsen aflenna uppgift å den person, at
hvilken företagets utförande i hvad det rör sig för
vattenafledningen anföras.

§. 4.

Att, efter utfärande utaf den del af länst, som eu-
ligt förskild bestämmelse får lyftas på grund der-
af att arbetet blifvit börjadt, vid hvarest af de föl-
jande lyftningstiderna, innan ytterligare länmedel
må utbetalas, hos Kongl. Statskontoret förte
intyg af Kongl. Vagn- och Vattenbyggnadsstyrelsen
att, enligt hvad dertill nöjaktigt styrelsens, så mycket
af arbetet blifvit utförd, som skäligen kan anses
motvara hvad i förhållande till det beviljade
länunderstödet belöper, å hvad af länst redan ut-
betalat; och skall, så vida icke Kongl. Majt. med
afseende å förskilda förhållanden, förordna skäligen
annorlunda förordna, någon del af länst i Kongl.

Statskontoret minsta, intill dess vattenafledning- och
afsikningsarbetet är afslutadt och godkänt.

§ 5.

Att vid afslutande af detta kontrakt till Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen afrednena, för att i
dess arkiv förvaras, bestyrelset kopiera af den gillade plan-
nen med dertill hörande plan- och profilstudningar
för arbetet och bestyrelsets afskrifter af dertill hörande
godkända betänkanne och kostnadsberäkning, afvänder
att, derest någon afsikelse under arbetets utförande
med vederbörlig tillåtelse vidtagits, innan första delen
af länunderstödet lyftes, till Kongl. Väg- och Vatten-
byggnadsstyrelsen afrednena fullständig berättelse
gemt ritning, utvisande huru arbetet i följd af denna
afsikelse utförts.

§ 6.

Att godtgöra alla kostnader utan undantag, af
hvad namn de vara må, som i följd af detta län för-
anledas för Kongl. Statskontoret.

§ 7.

Att för fullgörandet af detta kontrakt afvänder
för lyftade statensolens återbärning, i fall mot kon-
traktet brötes, ställa sådant säkerhet som af Kongl.
Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen godkännes, samt
för länunderstödet afgifva sådant skuldförklaring
och säkerhet för dess uppfyllande, som af Kongl.
Statskontoret antagas.

Till öfvermått visso äro häraf två lika lydande
exemplar upprättade, som skedd i

Stockholm den 24 Februar 1893.

A. Heyman Gust Wittergren Axel Bergendahl
Godtegarer Lantbrukare Lantbrukare
adr: Hårgårda adr: Wierjöda adr: Wierjöda

Att Herrar A. Heyman Gustaf

Wittergren och Axel Bergendahl i al-
las vår närvaro egenhändigt under-
teknat förestående kontrakt, intygga
Meningssam som ofvan

Anders Gustaf Jansson
Kusk adr: Lagmansholm
Carl Emil Andersson
Hemman adr: Lagmansholm
Gust. Nilsson
Stadspiskal.
Alingsås.

Med stöd af Kongl. brefvet den 3 Juli 1892
antager Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen,
i Kongl. Majts och Kronans vägnar, detta kontrakt.

Stockholm den 15 Augusti 1893.

A. Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens vägnar.

Andersson

Nilsson

1457/97

Vestra Våg- och Vattenbyggnadsdistriktet.

Distriktsingenjören.

Godkändt

Bevis

d 25. 11. 1897.

om verkställd afsejning å afdikningsarbetet till de arbets-
företag, som äro reglering af Sjövägen mellan Spånga
gravn och Värviks bro för anläggning och odling af sank
mark, tillhörande hemmanen Tubbetorp, Sienne Stom, Sienne
Klochargård, Sienne Grågård, Songstorp, Kringelång, Mengsholm
och Värgårda i Sienne socken, Jonstorp i Hol socken, Odigård
och i Fullersta socken samt hemmanet Värvik och byarna
Hoberg och Hjultorp i Skofde socken, allé i Kullings härad,
Lifsborgs län.

Planen af Kongl. Maj: 8 fastställd den 8 Juli 1892.

Beviljad län från odlingsfonden, kronor 33200.—

Kontrakt om arbetets utförande af Kongl. Våg- och Vatten-
byggnadsstyrelsen antaget den 13 Augusti 1893.

Fastställt termin för arbetets utförande den 1 September 1896.

Arbetstiden förlängd till 1 September 1897.

Beräknad kostnad för anläggnings 35000 kronor.

Tid af underskrifnad den 21 Augusti 1897 verkställd
benämning af ofoarskrifne arbete har detta ämnas befunnits
utförd i öfverensstämmelse med gillad plan, med följande
afvitelse:

a) Spångs gravnaden ad utförd enligt bilagda ritning; den
gjorda afvitelsen från fastställt plan ad af Distriktschefen ge-
nom bifogade bevis i November 1893 förordad till godkän-
nande.

b) En ritning af an ad verkställd vid S-T (se Rikshand-
nande).

Stämpel — 0.50

Lösen — 1.50

Kronor 2.—

50
K. J. Wettergren
K. J. Wettergren
K. J. Wettergren

14 59/97

Bevis.

På begäran af Herr J. Wettergren i Maricklund har under-
tecknad aflyst den af honom verkställda ombyggnaden af Spänga
grändan.

Denne dam har, efter hvad förutsattes redan i Kontraktet af den
13 Okt. 1890 (enligt Herr Skinnemets' Anm. till Kostnadsförslaget af den
31 Dec. 1890, Bilaga N:4) väl så ändradt läge än hvad det laga-
kräftvannet förslaget upptager, i det den bibehållits i sitt gamla
läge. Men då Herr Wettergren synes ställt sig till ofterrättelse hvad
vederbörande landstruktusiingeniör: såsom vilkor därför föreslagit,
anser jag ingenting vara så dererut invända.

Dammen är för öfrigt gjord starkare än enligt förslaget. Flod-
luckarna äro anbragta i 2 grupper à 5 st. hvardera, med en i
cement lagd isbrytande mellanpelare af sten. Luckornas mellan-
stolpar äro af betydligt större dimensioner än föreslagna (som
synas varit i kläaste laget).

Genom dessa dammen förstärkande åtgärder hufvudsakligast
har emellertid nödvändigtvis inträffat, att skibordet blifvit ät-
skilligt kortare än efter det fastställda förslaget (6 1/2 meter, tyckes
det). - Detta inverkar ej alls på den afsedda vattenregleringen,
om flodluckorna begagnas rätt, men kan möjligen ibland medföra
i händelse af stor isgång den olägenhet, att större isar häröfters
oftare än annars måste styckas, för att kunna passera skibordet.
Men då denna eventuella olägenhet — omhvars sannolikhet jag i brie på
närmare kännedom om vattendraget ej kan gifva mig — egentligen kommer att
drabba grändegaren (ombyggaren) sjelf, samt dammen ockligen är mycket omsorgs-
fullt och solidt gjord, starkare än enligt förslaget, och derjämte utöfvar detta damms
försedd med en isbrytande mellanpelare, kan jag ej annat än förorda densamma
godkännande i en befödligt skick. Göteborg i November 1893.

E. J. Wettergren
Dir. Chef.

Stämpel - Kr. 0.50
Lösen - 1.50
För Sk. 2.

Herr Gust. Wettergren, Maricklund, Wägråda.

ning af denna dag), hvilket ändring tydligen utgör en förbättring
för toullagningen.

c) Den med äns hufvudregning, ungefärligen jämnslående bi-
kanalen ad utdragen till punkt U (se nysagda kanal-ritning),
underrid ad sidokanalen D-d och B-b utslutits från planen.
Undan arbetstiden utfördes nemligen sås utgräpning på sadan
sätt att en afsländes och alls vattens ledades genom nys-
sagda kanal, som samtidigt utsträcktes till punkt U, hvar-
jämte hela bikanalen gjordes med i det närmaste horisontell
bottenlinje. End marken omkring bikanalen ad relativt låglänt
belägen, på grund hvaraf toullagningen knapp torde komma
att väsentligen ökas genom upptagande af sidokanalen
D-d och B-b, samt en del jord vinnas genom utslutande från
planen af denna kanal, har arbetsdirektionen önskad få
den utslutna. - Då marken vid besjdningsstierfärd tyckes
vara fullständigt toullagd, synes mig denna önskan böda kan-
na bifallas, alrabelt som afdelningsföretag enligt uppgifna
biffror blifvit betydligt dyrare ad beaktas kostnad aager,
samt dessutom vid statslämets beviljade kostnaden för detta
kanal ad afdragen.

Med hänvisande till ofoanstaende får jag förorda afdelnings-
arbetet till godkännande i det skick som det nu ad utföras.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.
20.
21.
22.
23.
24.
25.
26.
27.
28.
29.
30.
31.
32.
33.
34.
35.
36.
37.
38.
39.
40.
41.
42.
43.
44.
45.
46.
47.
48.
49.
50.
51.
52.
53.
54.
55.
56.
57.
58.
59.
60.
61.
62.
63.
64.
65.
66.
67.
68.
69.
70.
71.
72.
73.
74.
75.
76.
77.
78.
79.
80.
81.
82.
83.
84.
85.
86.
87.
88.
89.
90.
91.
92.
93.
94.
95.
96.
97.
98.
99.
100.

Änsohan om arbetets godkännande göres hos Kongl.
Vä- och Vattenbyggnadsstyrelsen och båd vid denna ansohan fö-
gas, samtom detta bevis, det af Majoren m. m. E. Atterbom ad-
färdade beviset i November 1893, redning af dammen sådan den
ad utförd samt den i katham af uppräddas Transummanade
kopier af föreställd plan för en del af afdelningsområdet,
i hvilket ritning ad inlagda de gjorda afvikelserna från den
närings föreställda arbetsplanen.

Lidhögsten den 28 Augusti 1897.

E. J. Wettergren

Tue 101459/1897

den 6 - NOV. 97

Utdrag ur protokoll, hållet vid sammanträde med
delegaterna i företaget för regleringen af Sjöaren mellan
Spånga kvarn och Hårviks bro inom Sjöne mfl.
socknar af Sjöborgs län i Möngholm den 9^e okto-
ber 1897.

§ 3.

Efter uppläsandet af en från Kongl. Väg- och Vattenbyggnads-
styrelsen till Arbetsdirektionen anländ skrifvelse af den 27 September
1897 erades samtliga närvarande om att från arbetsplanen för af-
rättande vattenafledningsföretag må utelämnas de i denna plan
införmålade aflöpsdikena, som i ritningarna betecknas med D d
och B b, och beslutades att samtliga här närvarande intressenter skulle
underskrifva ett utdrag ur detta protokolls i fråga sammande paragraf
samt att detta utdrag skulle cirkulera till ifråga, pånämnde in-
tressenter i företaget för erhållandet af äfven deras underskrifter.

Som öfvar
A. Heyman

Justerade af
Gustaf Wättersgren
Martin Mattson

Rätt utdraget styrdes:
Carl Heyman

A. Heyman för Hårgårds, Hårvik och Hoberg Källor Andreas Carlsson Johannes Lennson Lars Andersson Gustaf Lennson Svante Larsson August Andersson Närvarande egare af Söngstorp Carl Heyman Protomästare för Sandahl och krona Sapt Lindblad Alfred Johansson Andreas Johansson för Hårgårds fögl.	Just. Wättersgren fri förstör Joh. Nyquist fri förstör J. Jönsson fri förstör Alfred Johansson Knut Johansson Andreas Johansson A. Heyman Protomästare för Bick 1101 och 1102.	Reviseringsråd för Möngholm Gustaf Svensson för Sjöne Klackarpe J. Bursell fri förstör A. J. Andersson Johannes Svensson A. Klang fri förstör Martin Mattson Närvarande egare af Hoberg och del i Hoberg Skattor Joh. Nyquist fri förstör
--	---	---

Omstående personer vara samtliga närvarande vid
sammankommet. —

A. Högman

Undertecknade, icke närvarande vid Sam-
manträdet, instämma till alla delar i
omstående protokollsbeslut.

Anders Johansson
för Sieme Grägl
Lauterjohansson
för Linn Stom
A. P. Johansson
Lillem Klarkaregl

Anders Andersson
för Hoberg Wästergl.

Joen Jönsson
Hjultorp Östergl.

Johannes Larsson
för Hoberg Källergl.
Jonas Johansson

Maurij Kallergl.
Johan Edvard Brand

Holm Källergl.

Gustaf Löwen

för Robert Källergl.

Johannes Löwen

för Hjultorp Källergl.

Johannes Löwen
för Hjultorp Källergl.
Mariastina Andersson.
Hjultorp Källergl.

Wärgården den 3 Nov 1897.

Registratören i Kungl Tåg- och
Vattenbyggnadsstyrelsen
Herr Carl Sundberg
Stockholm

Erkännande eder ärade försigande
af den 1 Okt afseende Kungl Tåg-
och Vattenbyggnadsstyrelsen pro-
tokoll af den 27 Sept. — bifogar jag
här förordade protokoll utvisande
att samtliga intressenterna i de
regleringen af trafiken mellan
Spånga järn och Wärgården
enligt om att från arbetsplanen
utsläppta de i afseende på
nämnda afseende —

Kostnaden för intressenterna
har genom denna åtgärd blifvit
liger: ty entreprenörerna ha mest

vidkänns kostnaden för ännu ledan-
de genom kanalen, hvilka de föra
mest farstas och farstas —
Så öfrigt berör denna förändring
af arbetsplanen endast min hemman
Möngsholm samt Ödegårdet —

Det har emellertid kostat ett otämligt
arbete att få detta förhållande klart
och hoppas vi att nu icke hinder
finnas att få afseendet godkänd
samt vilja återstoden af såväl samt
de handlingar, som numera icke
tröde behövas i V. V. byggnadsstyrelsen —
Observera dock: att järnvägen icke är
delegare i företaget och kan för öfrigt
i vår intresserad af hemman omfar-
måden deken ligga — samt att flere
hemman bytt om egare under senaste
5 år —

I förhoppning att framtid få härn
från eder — har jag äran teckna:
Med största hälsningar
A. Högman

Afskrift

872

P 6*0045

Likhön den af Kong. Majst. den 8 Juli
1892, nädigt fastställda planer. Stockholm
den 6 Augusti 1892.

A Kong. Majst. af Vattenbyggnadsstyrel-
sens vägnar

A. P. O. Bederberg O. J. Åberg

Reglering
af
Sjögräns

Öfvertygande af kostnadsförelägg-
ning för reglering af Bävreåren mellan
Månja Gården och Wärviks län i Elfs-
borgs län.

1° Företaget, som afser reglering af Bävreåren
mellan Månja Gården och Wärviks län, är be-
lägt inom Möngholm, Wärgårda, Inkelörp,
Björne, Gångstorp och Kringelång i Sjunde län,
Gångstorp i Notholms län, Odögården i Fullsta
län samt Wärvik, Roberg och Gångstorp i
Skåne län af Pullings härad och Elfsborgs
län.

2° Företaget är upprättadt på grund af Kungens
Resoluthänsynsfulla förordnande den 25 Juni
1889, uppfylla ansökan af jordägaren A. Heijman,
Wärgårda och arrendatorn af inrättade
Kärlensbostället Möngholm Axel Berzen-
dahl; undersökningen skedde på sommaren
1889, och den laga synförrättningen afslutades
den 23 November samma år.

3° Så vidt förslagsställaren känner, är det när-
mast beleggna Vattenafdelningsföretag som ät-
njuter statsbidrag, regleringen af Nossan mellan
Öggarna och Dautorp Gården, beläget
i ett annat vattendrag, samt till en del i
namn Skaraborgs län, omkring 15 kilometer
i norr från det ifrågasättande Företaget.

4° I närheten af och igenom det vattenkadade

området flyter intet större vattendrag, af
hvars vattenhöjd lägenhetens tornläggning
kan vara beroende, än det som skall regleras.
något hinder för företagets utförande beroende
på flottled eller fiskens möter inte; för
regleringens genomförande måste dammen
till Spånja Gården ändras, men på sådant
sätt, att vattenverket förbättras. Enligt vid
Spånja Gården hemnade uppgifter om högvatten
stånd utgår efter beräkning medelst blika-
formler den sammanlagda vattenmängden vid
flod 34 kubikmeter i sekunden, hvilken
vattenmängd, då flodområdet vid Spånja
Gården är 482 kvadratkilometer, motsvarar
70,6 liter i sekunden på kvadratkilometer.
Vid det förhållande att flodområdet består
till den öfre hälften af skogsmark med den
icke obetydliga Bävreån såsom behållare,
samt till den öfriga, nedre delen af öppna
marker, de s. k. Svälterna, lifva när-
floderna jemna och mindre häftiga, än om
flodområdet bestod i hufvudsak af vassa
sig öppna marker eller skogstrakter.

Den beräknade afströmmingen af 70,6 liter på
sekunden af kvadratkilometer anses derför
tillräckande. Se vidare bilagan till L. till
protokollet af den laga synförrättningen.
(Bilagan N:o 1.)

5° Enligt bilaga K af nyssnämnda protokoll
(bilagan N:o 1) utgår den sammanlagda arealen

af det vatten-skadade området 212 har 86 ar
 Derifrån afgår följande arealer,
 som vid synföreläggningen ikke
 blifvit ädatta något förbättrings-
 värde fiskdam 0,06 har
 Vall omkring Värriks lägt
 belägna äkerfält 2.60 "
 statens jernväg 1.22 "
 samfärd vägplats 0,03 " 3 har 91 ar

Återstår således förbättrad mark, har 208. 95
 Af denna areal är
 189.75 har åker
 14.02 " äng
 3.76 " betesmark
 1.62 " vatten-skadade äkerbruksvägar

208. 95 har

Angen består dels af stranderna omkring Svär-
 an, som infaller i Sjöns närma afströmmen
 Värrik, och hvilken i undergår någon regle-
 ring, dels af andra strandremsor af jordstycken
 hvilka efter regleringen till största delen kunna
 med lika mycken fördel jordfärande begagnas
 till änz eller bete, hvar för sinzens odling ikke
 anses böra ägnas jordegarna såsom skyldighet
 till större utsträckning än egogårdar-
 na.

Nr 278 0,70 har
 307. 13 2. 25 "
 tillsammans 2. 95 har

Af den jordvidd, som från vatten befrias
 således hänförlig till a) jord som försläp-
 ges endast för odling 208 har 95 ar.

7. Förelaget är behandlat i laga syn, som af-
 slutades den 23 November 1889, och hvars protok-
 kall bifogas (bilaga Nr 1). Likaså bifogas intyg,
 att det vid vederbörande domstol anhängiggjort
 klagomålet förfallit. (bilaga Nr 2) kontrakt
 rörande ombyggnad af språnga gravdam li-
 fogas (bilaga Nr 3), hvarvid hänvisas till anmärk-
 ningens desom efter kostnadsförslaget.

Enligt den vid synföreläggningen gjorda af-
 laga knäff wunga jordvärderingen uppgår
 den genom Sjöns reglering uppkommande
 förbättringen till Kr. 39,754. 75.

Genom afförkning af odling junte
 legdikning arbes jordvärdet ytter-
 ligare ökas, sålunda:

2. 95 har i 150 Kr. 442. 30
 100.00 " i 100 " 10,000. —
 106.00 " i 50 " 5,300.00 15,742. 30

Summa värdeförhöjning kronor 35,497. 25

8. Kostnadsförslaget (bilaga Nr 4) uppgår för
 vattenafledning och afföradiken till 35,000 kronor
 samt för odling och legdikning till 4082 Kr.

eller tillsammans 39,082 Kronor mot ett
 beräknadt förbättringsvärde af 35,497 Kr. 25
 ore. Fördelas denna beräknade kostnad
 på arealen af förbättrad mark, så belöper
 på hvarje har 187 Kr. 04 ore

Upprättningstabell bifogas (bilaga Nr 5).

Arbetsplan

Arbetet fördelas på fem ar sålunda:

Det första året, ombygges spränga grum-
dam kronor 2500.00
kassas än från dam
men till gamla bron 3549.00
inköpes redskap 4600.00
arkitektutseende 311.00 7960.00

Det andra året upprättas än från gamla
bron till punkten N. 6965.00
ombygges Möngholms
bro 700.00
arkitektutseende 300.00 7965.00

Det tredje året upprättas än från
N. till N. 5760.00
inköpes mudderverk 4600.00
arkitektutseende 300.00 7660.00

Det fjärde året upprättas än från
N. till XII 7615.00
arkitektutseende 300.00 7915.00

Det femte året verkställs återstående
muddring och gräfsning
till Urvikens lera 600.00
upptages aflöpsdiken 1800.00
N. Skäples odling och 4082.00
tegdikring
förvärtningsskastad och
arkitektutseende 1100.00 7382.00
Samma Kronor 39,082.00

9^e Plankartan upptager inte blott anläggningen utan
och alla de öppna diken, som inkräpats förslaget

är upptagne.

Plankartan är i 2 blad, N° 1 och 2, upprättad i
4000 del; på 2 andra blad N° 3 och 4 är uppräpnade
profiler och sektioner afvensom ritningar till för-
anbring af spränga grumdam och till Möngholms-
holmbron. På en del af bladet N° 3 finnes dess-
utom plan af ästräckor närmast afvenan
spränga grum i 1000 del.

Generalplan bifogas i 100,000 del, hvaria del
vattenskadade området är med grön färg
utmärkt.

10^e Längdprofilens längdskala är densamma
som för plankartan eller 4000 del; höjdska-
lan är 100 del. Mätt i gräfsningsdjup vid afväg-
ningspunkterna är uttagna.

11^e Tvärsprofilens skala är densamma som längd-
profilens höjdskala eller 100 del.

12^e Alla mätt är uttagna efter metersystemet.

13^e Detta förslag har inte förut varit till Kong-
Lig. och Högst. byggnadsstyrelsens inlämnadt.

14^e a) Sker, som nu vid lufvellen af höj flod
på det lägsta stället inom Urvikens egor står
ända till 1.9 meter under vatten, består af mur
eller mindre djupa mylla eller dyjond på sand
eller lera; anses af god beskaffenhet och tydlig
till både höst- och vårsäd, om den blir fullt torrlagd.

Den kan den inte bära vintersäd, och afven vårsädes-
grödan är vanskelig, då vattenflödet inträffa
under vegetationsperioden. Ingen består af grumda
mylla på sand eller lera; den är för och förande
gräslanden och anses, såsom afven är märkt,

endast en mindre del deraf böra efter vatten-
regleringen odlas.

146. Enligt bilaga L till protokollet öfver den
laga synesförrättningen kan lägrättningsen nu belägras
0,5 meter under jordytan i afsämringsområdet afven
under vegetationsperioden. Vidstående lägrättningsyta
enligt alternativ II, hvilket skall utföras, kommer
1,4 meter under lägsta punkten i det vattenskadade
fältet; deraf följer, att de vattenskadade markerna
nu vandra tillslagna till minst det djupa, samt i
3 och 15 af nu gällande dikningslag, finnes före-
skrifvet. Markens sättning är här nästan
ingen.

147. Den ängsmark, som odlas till åker, bör hackas
men inte kunnas, hvarjehuru den gödolas af korn
med halm eller rag och kan därefter införas i
omlopp med den gamla åkern med lada, kost-
sad, 2 års vall, vassad, rotspäkt, vassad.

Den mark, som till äng behållas bör på de bästa
gläckerne insås med 10 kilo timothee, 10 kilo
godskläfver, 10 kilo alskelkläfver och 5 kilo
hvitkläfver per har.

148. Den förelagda räkna nästan utslutande
för redan odlad åker och kostnaden för reg-
leringen vida understiger den vinst som är
beträknad, hvarjehuru det mindre vanliga för-
hållandet här inträffar, att det vattenverk
som skall ändras, genom ändringen förbättras,
och således företagets nytta är påtaglig,
och om dess framgång intet tvifvel förefinnes,

så får jag i underdanighet föreslå i och för arke-
tektis förordande att låna för odlingsfonden mot-
stående kostnadsförslaget hela beloppet för
vattenafledningen eller 35,000 Kronor.

Wernersborg den 31 December 1890

På Emittents vägnar
H. Steinmetz

Bilaga N: 4.

Kostnadsförslag.

Dagverklåspris 2.00 Kronor.

Laga ⁿ	Längd meter	Arbete	Indel ^{ik} meter	ä Kronor	Kostnad	Summa Kronor		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Afreglering af Säfveån					2500.00	
		Förändring af Spånga dam						
		Ombyggnad af Menzsholms						
		dero med träfyllning						
		enligt ritning			450.00	164		
		Vägomläggning			250.00		700.00	
I-2	20	Ärgerplanering	17,6					
2-6	20	do	253,8					
6-8	20	do	378,8					
8-1	20	do	363,8					
1-2	20	do	387,1					
2-3	20	do	645,0					
3-4	20	do	479,8					
4-5	20	do	478,2					
	160	Afsummares -	3004,1				3200.00	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		<i>Öfverförd</i>					3200.00	
<i>Typ</i>	160	<i>Bergsprängning</i>	3007.1					
i-i	20	<i>Do</i>	468.0					
i-k	20	<i>Do</i>	427.8					
k-7	20	<i>Do</i>	432.6					
7-mv	20	<i>Do</i>	487.2					
m-iv	10	<i>Do</i>	33.1					
			4650	3.50			16,275.00	
n-II	50	<i>Gräpning i grus</i>	125	1.00	125.00			
II-III	175	<i>Do i lera</i>	820	0.70	574.00			
III-IV	160	<i>Do i lera med sten</i>	1930	1.50	2895.00			
IV-V	215	<i>omuddning i lera</i>	900	0.70	630.00			
V-VIII	530	<i>Do</i>	2500	0.70	1000.00			
VIII-XII	1035	<i>Do</i>	6650	0.70	4655.00			
	2915	<i>muddring af vanom XII till Uärrviks lera, omkring N° XIV, XVII och XVIII</i>	1000	0.60	600.00		8214.00	
		<i>Skilning af stenkrannar och redskap</i>			1600.00			
		<i>Det handmudderverk med till behör efter afdrag af 20 % åter stående värde efter arbetets fullbordan</i>			1600.00		3200.00	
		<i>(B) Afloppsdikey</i>						
		<i>Afloppet A-B-C</i>						
A-G	770	<i>Gräpning i lös mark</i>	1753	0.20	350.60			
		<i>Afloppet B-D-E</i>						
B-S	663	<i>Gräpning i lös mark</i>	2084	0.20	416.80			
		<i>Afloppet D-E-F</i>						
D-7	77	<i>Gräpning i lös mark</i>	363	0.20	72.60			
7-40	288	<i>Do i lös mark</i>	1298	0.25	324.50			
10-F	275	<i>Do i lös mark</i>	754	0.20	150.80			
		<i>Öfverförd</i>				1315.20	30,889.00	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		<i>Afloppet G-H</i>						
	44	<i>Gräpning i lös mark</i>	1534	0.20	306.80			
		<i>Tillsammans Kronor</i>				1622.10		
		<i>krannar vid 14, 2, 6, 8, som stycken</i>				15.00	25.00	
		<i>Tillägges för redskaps skilning m. m</i>				402.90	1800.00	
		<i>Tillsammans Kronor</i>						32,689.00
		<i>För arbetstillsyn, förhållningskost.</i>						2311.00
		<i>och der m. m tillägges</i>						
		<i>Summa Vattenafledningskostnad Kronor</i>						35,000.00
		<i>(C) Odling & tegdikning</i>						
		<i>odling af tegofigurerna N° 278, 307, 308, 309, 310, 311, 312 och 313</i>						
		<i>medelt hackning utan leran.</i>						
		<i>ning tillsammans 2,95 har</i>				80.00	236.00	
		<i>tegdikning af 189.35 + 2.95 = 192.30</i>						
		<i>har på sin aflmätnhet 25 m²</i>						
		<i>längd af ständ, med dimensioner</i>						
		<i>0,75 m. djup 0,24 m</i>						
		<i>bottenbredd samt 1,3 m. dag.</i>						
		<i>kradd</i>				0.05	3846.00	
		<i>Summa Odlingkostnad Kronor</i>					4082.00	4082.00
		<i>Summa Vattenafledning- & Odlingkostnad Kronor</i>						39,082.00
		<i>Anm. Sedan upplyst blifvit att inföljd af nyod-</i>						
		<i>lingar, som skola ske i kostället, mätta eller kron-</i>						
		<i>na att byggas, hvilka för kostälets räknning, för kostnad.</i>						
		<i>snitt användas, så kan afsevärd bepröfning i kost-</i>						
		<i>naden för ombyggnad af Menzsholms lera vin-</i>						
		<i>nas genom att lägga krannar af trä; afsevärdnaden</i>						
		<i>af mätande lera är afsevärd af trä, krannar jämte</i>						

^m
sagen leder endast till Mingsholm.

Det ges undersökningar för större Vattenafled-
ningsföretag i närheten, nemligen dels reglering
af samma bäck afvenom Långända Gården
dels Nossans reglering afvenom Eggvina, och nylig
påbörjade och torde komma till snart utförande.
Deraf anses följa, att de dyckare redskaper, brunnar
och handmufferverk, som för denna ärenden äro
behöfliga kunna efter arbetets fullbordan med fördel
säljas till pågående arbeten i närheten, för vilka
endast uttänning i kostnadsförslaget upptages.

Enligt bifogade Kontrakt (bilaga N:3) af den
13 Okt. 1890 mom. 1) har Herr Wettergren åtagit sig
att för i kostnadsförslaget upptagne 2500 Kronor
ombygga Spånja Gårdens, dock med skyldighet
att för samma kostnad verkställa den ändring i den
samma som af landbruksingenjören kan kom-
ma att föreslås till följe af ändradt läge än
hvad det laga kvadranten förslaget upptager.

Det laga kvadranten förslaget upptager det
läge af den Glifvande sladden, som på detaljkarten
i 1000 är utmärkt med 2 parallella, röda struk,
dragna i mitten af gamla dammen i vinkel
mot denna till Norra stranden nedströms om det
nuvarande damfästet i samma Norra stranden som
emellertid Herr Wettergren önskar, att dam-
men behållas heelt och hållet i sitt gamla
läge, så lagges Kontraktet, intet hinder i
vägen dertill, då Herr Wettergren åtager sig
att för samma kostnad verkställa den ändring
som i följe deraf kan komma att af

Landsmåtsingenjören föreslår
 att dammen sålunda kommer att, mot ändring
 förslaget, behållas i sitt nuvarande läge, och
 det älsiga herr Wettergren eller den som i hans
 ställe enligt kontraktet ombygger dammen, att
 till 12,26 meters bredd, utgörande den samman-
 lagda bredden af 10 luckor och 9 mellanstolpar,
 uppmärka ans botten omedelbart nedan dammen
 så att den tillfrände bottenlinien utdragen inte möter
 hinder.

Åf kostnadsförslaget till bilagan N:o 1 framgår att
 till dammens ombyggnad för fördjupning till
 iuppsatta bredd af ans botten upptröms om
 dammen till punkt I enligt profildröningen.

Utnärskning den 31 December 1890.

H. Steinmetz

Bilaga N:o 5.

Mätningstabell.

Nummer	Ljup	Botten. bredd	Lag bredd	Slant	Anmärkingar.
1	2	3	4	5	6
Säfwär mellan Spånga gravn och Södraviks lero.					
a	0,5	16,0	16,15	1,0,15	
d	0,85	18,0	18,25	"	
h	1,4	19,0	19,42	"	
l	1,2	16,0	16,46	"	
II	2,7	12,0	18,9	1,1,5	
III 2	2,9	12,0	20,7	"	

1	2	3	4	5	6
V	2,7	12,0	20,1	1,1,5	
VI	3,0	9,0	18,0	"	
VII	2,8	9,0	17,4	"	
X	2,9	9,0	17,7	"	
XIV	3,0	9,0	18,0	"	
XVII	3,0	9,0	18,0	"	
XVIII 2	3,1	9,0	18,3	"	
Afloppet A-B-C					
a	1,07	0,30	5,40	1,1,5	
3	1,35	"	4,35	"	
B	1,35	"	4,35	"	
	1,30	"	4,80	"	
Afloppet B-D-E					
B	1,15	0,3	4,80	1,1,5	
4	1,35	"	4,35	"	
5	1,35	"	4,35	"	
D	1,60	"	5,10	"	
8	2,2	"	7,20	"	
Afloppet D-E-F					
D	1,60	0,3	5,10	1,1,5	
Wallen	3,65	"	11,25	"	
E	2,25	"	7,5	"	
11	1,40	"	4,50	"	
F	1,35	"	4,35	"	
Afloppet G-H					
G	2,10	0,30	6,60	1,1,5	
14	1,65	"	5,25	"	
5	1,35	"	4,35	"	
Regdiktningen					
	0,75	0,25	1,40		

inbodes afstånd 25 meter

Den uppkastade kanalbanken
är i kvarligga närmare än 1,5
meter från den nya kanalbanken
och i gifwas krantare lutning mot
vattenloppet är 1:1

I afrensotämme med instruktionen den 10 dec.
1886 för i kostnadsförslaget intagen kostnad för
samtliga i denna gräfningsplan intagne aflopps-
namligen så väl åregleringen som afloppsgräfsar
och thegdiken, samt derjemte odlingskostnaden; men
om intressenterne endast afse län till åregleringen,
så afgår a totalkostnaden 35,000 kronor för vatten-
afledningen 1800 kronor för afloppsgräfsar, tvaden
således återstå 33,200 kronor.

Wenersborg den 31 december 1890.

H. Steinmetz.

Pått afskrifvet betygga
Emil Petersen Svevada

Afskriftens likhet med originalit bekräfs

ex officio:

Just. Nilsson
Stadsfogde.

Besigtningssintyg.

På anmodan, såväl af Dist. Ingeniören Hrn Löjtnant
E. M. Ohman, hvilken för tillfärent var förhindrad att
göra den begärda besigtningen, som af Bestyrelsen
för reglering af Låfveån mellan Spånga gravn och
Värviks bro inom Elfsborgs län, hvilket arbete företogs
utföras med statunderstöd, har underseende denna
dag i arbetet veckeställt besigtning, medelst omtyckta
afvägningar och mätningar, hvareid de, i enlighet med
den af Kongl. Majt, den 8 Juli 1892 närligst fastställda planer,
utförda arbetsquantiteterna, jämförda med fastställda kostnader,
förelaget, befunnos vara:

	enl. Kostnadsförelaget. Kr.	utfördt arbete. Kr.
Afdel. 0-I. —————	2.500 —	2.500 —
" I-II. —————	17.100 —	17.000 —
" II-VIII. —————	4.829 —	4.750 —
" VIII-X. —————	531 30	530 —

För i förhållande till de utförda
arbetsquantiteterna en tillsägg ————— 3.100 —
————— 2.300 —

moträvande de i Kostnadsförelaget upplagne 3.911 —.

Har jag funnit, att efter det fastställda förelaget
arbete är utfördt för tillsammans Kronor ————— 27.900 —
————— 28.100 —

Herrljunga den 22 Juli 1897.

E. Nelson
Civilingenjör, aff. exp. vid K. V. V. B. Kåren

Vänd!

Arb. pl. gillad 38/792
 Kontr. autogel 15/893
 Arb. börjas 1892
 " färdigt afdiken 1996 förlopp till 1997
 " " odling 1996 " " 1998

Uttag 15/8 93 6000 kr.
 " 30/8 94 6485 "
 " 25/6 95 6000 "
 " 16/11 95 6755 "

Summa 25.240 kr. beviljadt bidrag 33 200 kr.

Merstär till disponera af bidraget 7.960 kr.

Arbete utfördt för 27.900 kr.

och hela den beaktade kostnaden

för afledningen 35 000 kr.

Om en ytterligare uttag af 3000 kr. beviljas komma 4960 kr.
 att inverte eller 11.9% af hela bidraget.

Stockholm den 17 Aug 1897

John Sandström

kontr 15/893.

Ii beväran af bestyrrelsen
 för Länsväns reglering mellan
 Spånga gård och Ullviken
 bro har underkastad denna
 dag besigtigat arbetet och
 för jag rörande det nämnda
 uppgifva följande

Sutty

Kanalarbetet har efter smärre verkställda besigt-
 ning den 20 juni innevarande år festskrifvit från
 punkten g till punkten k och syns vid arbetet
 den fastställda planne blifvit följd, dock återstår
 en del bottnrensning, som lämpligen torde utföras
 när arbetet kommer fram till punkten m, hvarvid
 det fasta bergs sketar. Den summa inberäknad
 kostnad för arbetsmateriel, som belöper på denna
 sträcka utgör 6755 kronor 92 öre

Myndighet den 6 November 1895

Andersson

f. landbruksingenjör

Differens öfverensstämma med kostnadsförslaget
 avse

33200
 78485
 14715

1892 års all. fond. Länsbidrag - 33 200. -

Uttaget 15/893 6000

" 30/894 6485

" 25/695 6000

Beväran - - 6755,92. - Finitypkes.

Arb.

Utdrag af protokollet hål-
let vid sammanträde med in-
tressenterna för Sälveåns reglering
emellan Spånga gorn och Mar-
viks bro å Mungsholm den 27 Juli 1893.
Närvarande Hvar Joh: Nyqvist, A. Heyman
Och Bergendahl, Andreas Carlsson och
Joh: Lennson från Ödegårdet, Traute
Larsen och And: P. Carlsson i Longström,
Gustaf Lennson och And: P. Johanson
från Siene Klockarg.

§ 2.

Sammanträdet erkändes vara lagligen utlyst

§ 3.

För intressenterna annåldes att Bertylsen
träffas aftal med Ingeniör Claes Helan-
der och Patron Gustaf Wettergren om
aregleringsarbetets utförande enligt emel-
län Bertylsen och entreprenörerna upp-
rättat kontrakt af den 28de sistl. juni,
hvilket kontrakt upplästes vid detta
sammanträde, och var utan anmärkning.

§ 5.

✓ Besluts dels att från Kongl. Statskontoret
begära att få lyfta å beviljade låne-
klapp, åtta tusen (8000) Kronor afvensom
dels att tio (10) procent af beviljade lån
må inneslå till dess Vattenaflednings
och afdikningsarbetet fullbordats och ef-
ter afsynning af Kongl. Väg- och Vatten-
byggnadsstyrelsen godkändes.

§ 7.

✓ Sin arbetsledare valdes Herr Axel

Bergendahl, Mungsholm.

justeras
Joh: Nyqvist
Andreas Carlsson

Jonn afvan

A. Heyman

Från afskrifvet styrker

Axel Bergendahl

På begäran af Styrelsen för Sjöfär-
dens reglering mellan Spånga gård
och Hårviks bro får under tecken
nad kunna följande intyg sö-
rande ställa i regleringsarbetet:

Arbetet utföras med ledning af den af Kongl.
Hög och Vattenbyggnadsstyrelsen den 6 Augusti
1892 fastställda arbetsplanen, ombyggnaden af
dammen vid Spånga är verkställd och kanalen
är upptagen till Mynskolans bro eller punkten
5 i profildröningen, för hvilket arbetet följande
kostnader i det till planen bilagda kostnadsför-
slaget blifvit beräknade

Förändring af Spånga dam	2500,00
Kanalsäckan I - d	3549,00
För skitning af stenkranar och redskap 1600,00, som proportioneris fördelas på dammen och arbetet i stenkranen mark och berg, hvar vid på dambyggnaden kommer	194,47
och på kanalsäckan I - d	242,51

Konstn. 6485,98

Jämköping den 23 Augusti 1894

Axel Palm

t.f. Landbruksingenjör.

Lånebidrag	33.200
Utlaget den 1593	6.000
Begäres	6.485,98

Stenstaphes. P. Skarvitz

769

På begäran af bestyrrelsen för
Länsvägs reglering mellan Spånga
gård och Wärviks bro har
undertecknad denna dag be-
sigtigadt arbetet och får jag
närande rätta oss af följande

Sutty

Tidau jag den 22 Augusti 1894 besigtigade arbetet
har detsamma förskridit från punkten i till
punkten g kvarjente till inom denna kanal,
sträcka befintliga bro och väg byggnadsarbetet
blifvit utfördt, allt i enlighet med den fast-
ställda arbetsplanen. Den summa inberäknad
kostnad för arbetsmaterialet, som belöper på denna
sträcka utgör 6401 kr 7 ö.

Menyheten den 20 Juni 1895

Nordvalm.

t. f. landshövdingen

Län - 33.200. uttager 1593 - 6000 -
30894 - 6485 -

bro och väg - 700 -
sträckd-g - 1511.9
52 2211.9 - 6000 ?

bro och väg - 700
1511 kubmit à 350 = 5288,50
598850

Utdrag af protokollet härunder
vid sammankommet på Helsingholm
med intressenterna i Helsinghøjs reglering
emellan Spånga kvarn och Helsinghøjs
den 21. November 1889.

§ 24.

På förslag af förvaltningsnämnden
bestäms att en bestyrelse skulle väljas
med uppdrag att med alla goda och
lagliga medel bringa det uppgjorda
regleringsförslaget till så snarast möjli-
ga fullbordad och utsägas till led-
amöter i denna bestyrelse. Herr A. Hög-
man, Vargårda, H. Axel Bergendahl
Helsingholm samt Herr G. Wettergren
Helsinghøjs.

Således afhandlat, dag som afvann
På Quakerets vägnar:

Johs Ohlsson

H. Steinmetz
Janne Ohlsson

§ 7
På utdraget styrker
ex officio:
Gust. Nilsson
Stadsfogde.

Antk. 1994 orig bil C. Hey.

Utdrag af Protokollat hændt
vid sammentide med interessenterne ved
Lafreus tegning emellan Panga kvarn
och Wärsiks bro, i Möngholm den 27. juli 1893.

§ 7.

Händisande till innehåll af § 4 i proto-
kollat af den 11. juli 1892 insaldes i be-
styrelsen efter Herr Råson Gustaf Wettergren,
arendatorn af Wärsik Herr Carl Heyman

Justerat
Joh. Nyquist
Andreas Carlsson

för afven
A. Heyman

Öfver afskrifves betygas

Wettergren